

Motion till riksdagen 2019/20:553

av Adam Marttinen m.fl. (SD)

En modern och effektiv poliskår

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler poliser och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett relativt rikttal för antal poliser och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om betald polisutbildning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om höjda antagningskrav till polisutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om slopande av positiv särbehandling samt kvotering och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om större fokus på praktiska ämnen och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler utbildningsplatser och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om höjda polislöner och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om renodling av arbetsuppgifter och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler karriärvägar och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kvalitet före kvantitet och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett utrustningslyft och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om neutrala polisuniformer och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kroppskameror och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade befogenheter vid upplopp och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökad polisarrest och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillståndsfri kamerabevakning och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökad nödvärnsrätt och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillfälligt avvisa anmälningar och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om brottsprovokation och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om färre restriktioner för användning av hemliga tvångsmedel och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ljudupptagning vid hemlig kameraövervakning och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör vara lättare att bryta sekretess i offentlighets- och sekretesslagen och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om återinförandet av beredskapspolisen och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta straff för attacker mot blåljusverksamhet och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om olaga hot mot polis och tillkännager detta för regeringen.

27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda och föreslå en lagändring för att kunna beivra handlingar då en eller flera personer uppsåtligt stör polisens arbete, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kriminalisera flykt från polis och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpt straff för farliga lasrar och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det lättare för poliser att bära tjänstevapen utanför tjänsten och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det lättare för poliser att få skyddade uppgifter och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om anonymitet i rapporter som rör organiserad brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stärkt rätt till kränkingsersättning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Polisen är en samhällsbärande yrkesgrupp som upprätthåller lag och ordning och skyddar vanliga medborgare. De förhindrar brott med sin närvaro i utsatta områden, de skyddar befolkningen från otrygghet och de sätter dem som skapar otrygghet bakom lås och bom. När terrordåd inträffar springer polisen mot den punkt som andra flyr från, de riskerar sina liv för att skydda folket från fara. De står upp för vad som är rätt.

Polisen ska finnas tillgänglig i hela samhället, landsbygd som storstad, och under hela året. Medborgare ska mötas av öppna polisstationer, även på sommaren, och korta inställelsetider när de rapporterar in brottslighet. I det moderna folkhemmet är polisen en positiv del av vardagen för laglydiga medborgare.

Fler poliser

Antalet poliser har minskat sedan 2010, i absoluta tal men framförallt i förhållande till befolkningen. Sedan Polismyndigheten genomförde omorganisationen 2015 har i genomsnitt fler än två poliser lämnat yrket om dagen. Ingripandeverksamheten, de som rycker ut på 112-larm, är särskilt drabbade av avhoppet. Samtidigt har befolkningen

ökat, och fortsätter öka vilket resulterat i att det relativa antalet poliser minskat kraftigt. Under 2017 sjönk antalet poliser per hundra tusen invånare under 200 för första gången på ett decennium och arbetet med att stärka myndighetens personalstyrka, både polisutbildade och civilanställda, måste säkerställas. Arbetet med 10,000 fler polisanställda till 2024 bör kontinuerligt utvärderas och åtgärder vidtas om anställningstakten inte motsvarar det uppsatta målet. Inom de 10,000 fler polisanställda bör minst 7000 vara polisutbildade.

Ett relativt rikttal

Att antalet poliser höjs är nödvändigt. Idag finns det under 200 poliser per hundra tusen invånare i Sverige. För att säkerställa en kontinuerligt väl anpassad Polismyndighet bör en målbild om hur många poliser jämfört med befolkningen inrättas. Ett sådant rikttal bör vara att det ska finnas 250 poliser per hundra tusen invånare.

En betald polisutbildning

Fler poliser kräver inte endast fler utbildningsplatser. Om platserna som finns på polisutbildningarna runt om i landet ska fyllas måste incitamenten att söka sig till yrket öka. Polisutbildningen bör därför till del finansieras av staten. En sådan ordning ger människor möjlighet att utbilda sig till ett yrke vars syfte är att garantera allas vårans säkerhet utan att skuldsätta sig för livet. Det bör utredas exakt hur en sådan finansierad utbildning ska utformas, men utgångspunkten bör ligga i en kontinuerlig, proportionerlig avskrivning av studielån då polisen arbetar vid polismyndigheten efter genomförd utbildning. Utredningen bör dock vara öppen för andra vägar att uppnå ekonomiska incitament för att utbilda sig till polis om detta antingen kan visas öka incitamenten eller betunga de offentliga finanserna i mindre mån.

Höjda antagningskrav

Polisycket har länge varit ett drömyrke för många och kraven för att bli antagen har historiskt sett varit höga. Många har sökt för att bli antagen till en av de få åtråvärda platserna. Denna ordning, och dessa krav, har garanterat den grundläggande kvalitet som är nödvändig för att upprätthålla en professionell kår som allmänheten kan sätta sin tilltro till.

Till följd av yrkets förlorade status har antalet som kvalificerar sig till utbildningen minskat, trots att kraven sänkts vid flera tillfällen. Samtidigt råder det påtryckningar från politiskt håll att göra kåren mer heterogen. Hårda antagningskrav för att säkerställa kvalitet har åsidosatts och ersatts av bland de lägsta antagningskraven i norden, i strävan efter att fylla platserna och uppnå mångfald och jämställdhet.

Poliskrisen kan eller ska inte lösas med sänkta krav för att bli polis. Sådana lösningar snarare förvärrar problemet då personer som inte lämpar sig att bli poliser belastar utbildningsväsendet. Poliskrisen måste lösas genom ökade incitament för rätt person att söka sig till yrket. Det innebär dock inte att sänka ansökningskraven. De fysiska kraven på antagningstesterna ska tvärtom höjas till de tidigare högre nivåerna., Kravet på ett skrivet högskoleprov och prov i det svenska språket ska återinföras och begåvningskraven ska höjas.

Slopande av positiv särbehandling och kvotering

Polisutbildningen tillämpar i dag olika kriterier beroende på den sökandes kön. Muskelstyrkan graderas exempelvis i en niogradig skala, där män behöver uppnå kapacitet sex medan kvinnor endast behöver uppnå kapacitet tre. Denna typ av kvotering medför endast nackdelar. Delvis är det en diskriminering för dem som förlorar sin plats trots att de presterar bättre än andra samtidigt som det skadar förtroendet för dem som kvoteras in.

Det borde vara en självklarhet att objektiva kvalifikationer i första hand ska avgöra huruvida en person är lämplig att genomföra en polisutbildning – inte personens kön eller etniska bakgrund.

Polismyndigheten ska aldrig använda kvotering eller positiv särbehandling, vilket även ska inkludera riktade kampanjer med syftet att rekrytera personer från minoritetsgrupper eller av ett visst kön.

Större fokus på praktiska ämnen

Utbildningens syfte är att producera kompetenta poliser som är väl förberedda för den vardag som väntar dem. Arbetsuppgifterna för en polis är många och av varierande art. Delen av utbildningen som berör juridik, konflikthantering samt vapen- och taktikträning är viktigare för poliserna och bör därför ta mer plats. Med samma resonemang som grund bör de mer teoretiska ämnena som statsvetenskap och kriminologi begränsas.

Således föreslås här en översyn av utbildningen med syftet att utökade de praktiska ämnena och minska de teoretiska ämnena med målet att poliser ska vara bättre förberedda för det kommande arbetet. Sammantaget skulle detta även kunna leda till att den totala utbildningstiden förkortas.

Fler utbildningsplatser

Sverigedemokraternas vision – att betydligt fler brott ska utredas och klaras upp – innebär att det krävs en kraftig förstärkning av Polismyndigheten. Fler poliser är en förutsättning för att rättssamhället ska kunna bemöta hotet från den organiserade brottsligheten, stävja våldsamheterna i förorterna och undvika att våldtäktsanmälningar inte ska samlas på hög.

Medan vi har förslag för att höja yrkets status så att fler återvänder är det ett faktum att antalet poliser är för få. Vi föreslår därför att antalet utbildningsplatser ökas för att utbilda 7000 nya poliser fram till 2025.

Arbetsvillkor

Vittnesmålen från poliser som sagt upp sig talar ett tydligt språk. Lönerna är otillräckliga och arbetsmiljön är negativ. Många blir tvungna att jobba övertid för att ekonomin ska gå ihop. Dessutom är det rättsliga stödet otillräckligt när poliser blir utsatta för brott. Parallellt ligger lönerna i den privata sektorn markant högre vilket resulterar i att kompetent personal flyttar över dit. Med den ordning som råder finns det en risk att polisutbildningen i slutändan blir en introduktion till den privata sektorn – i stället för polisycket.

Höjda polislöner

I en undersökning av opinionsinstitutet Novus, beställd av Polisförbundet, och publicerad i maj 2017 framgår att poliser själva upplever bristen på personal som den främsta orsaken till att uppkläringen av brott inte är högre. Samtidigt slutar allt fler poliser i förtid för att arbeta inom branscher med bättre villkor. Polisernas löner har släpat efter andra offentlighetsanställdas och detta är ett av problemen som leder till att många slutar. Det bidrar även till den succesivt urholkade statusen för yrket, vilket förstärker effekten.

Som en del i att återupprätta polisyrkets status bör därför en riktad lönesatsning ske. En riktad lönesatsning kommer bidra till att fler väljer att utbilda sig till polis och att nuvarande poliser i högre utsträckning stannar kvar i yrket. En sådan satsning innebär även att tidigare poliser i högre utsträckning återvänder till yrket.

Renodling av arbetsuppgifter

Poliser ska synas utomhus och patrullera där det finns människor. En god kontakt med allmänheten ger inte bara en brottsförebyggande effekt utan bygger även tillit till den offentliga förvaltningen och en trygghet bland medborgare. I Sverige ägnar poliser en för liten del av sin arbetstid till att patrullera bland allmänheten. En orsak till detta är de bisysslor som belamrar poliserna. Detta är arbetsuppgifter som civilanställda eller andra yrkesgrupper i samhället skulle kunna ta över. Det rör saker som tillståndsgivning för fyrverkerier och cirkustält, tillsyn av omhändertagna berusade personer, inspektion av farliga istappar, omhändertagande av hittegods, handräckningstransporter mellan ungdomshem och dylikt.

Poliser med fleråriga polisutbildningar ska utföra polisarbete, inte hantera ärenden där uppgifterna borde ankomma på andra yrkesgrupper. I ett tryggt Sverige måste polisen ges tid att förebygga brott. Polisens brottsförebyggande och trygghetsskapande verksamhet bör därför renodlas genom en ökad anställning av civilanställda.

Fler karriärvägar

Ett led i att öka incitamenten för poliser att stanna i organisationen är ökade möjligheter att avancera inom yrket. Fler uppsatta poster inom polisorganisationen bör kräva såväl polisutbildning som erfarenhet av polisiärt arbete. Ett sådant krav kommer även att ett effektivare polisarbete samt att förtroendet inom organisationen stärks.

Kvalitet framför kvantitet

Motivation är grunden för en bra arbetssituation på alla arbetsplatser. I takt med att fler ögon vänts mot Polismyndigheten har det dagliga arbetet skiftat karaktär. Istället för att verksamheten utgår från kvalitativt arbete råder det en kvantitativ målsättning där det är viktigare att fokusera på brott som genererar mätbara resultat.

Ambitionen bör vara att alla brott ska utredas, men när arbete behöver prioriteras måste det ske baserat på polisernas expertis. Fokus på den så kallade pinnjakten bör därför utgå och polisiär verksamhet utvärderas med större fokus på kvalitativt arbete.

Utrustningslyft

Poliser i yttre tjänst har flertalet gånger uttryckt oro över att deras vapenarsenal inte duger för att möta tungt beväpnade terrorister. Detta uppmärksammades inte minst efter terrorattacken på Drottninggatan i april 2017 då poliser larmade om att det saknades förstärkta skyddsvästar, ballistiska hjälmar, kommunikationsradio och utbildning för att hantera förstärkningsvapnet MP5. En sådan förstärkning bör ske, vilket skulle medföra att polis inte skickas ut med bristande utrustning samt att en hög andel av tjänstgörande poliser i yttre tjänst utbildas och ges tillgång till att använda förstärkningsvapen.

Neutrala polisuniformer

I Polismyndighetens författningssamling står sedan några år tillbaka inskrivet att religiös huvudbonad i form av huvudduk, kippa eller turban får bäras till uniform. Vi ser det dock som en självklarhet att all myndighetsutövning – inte minst polis och militär med sitt våldsmonopol – ska vara neutral och att uniformerna därför ska vara helt fria från såväl religiösa som politiska markörer. Av denna anledning vill vi se en återgång till en värderingsneutral uniform.

Kroppskameror

Kroppsburna kameror medför en stor nytta, både för den enskilda polisen men även för rättsväsendet som helhet. Effekterna kan delvis mätas i brottsbekämpning och bevissäkring då en påslagen kamera har en dämpande inverkan på de som interagerar med polisen samtidigt som materialet kan användas som bevismaterial. Vidare ökar incitamenten för poliser att agera korrekt i alla lägen samtidigt som antalet anmälningar mot poliser lär minska till följd av att all interaktion finns på inspelning.

Till följd av de fördelar som kroppsburna kameror medför vill Sverigedemokraterna successivt införa detta som en del av standardutrustningen för patrullerande polis.

Befogenheter

Ett effektivt polisväsende kräver kompetent personal, en välstrukturerad organisation och ett ledarskap som inger förtroende. Det krävs även att poliserna har befogenheterna som behövs för att upprätthålla lag och ordning.

Utökade befogenheter vid upploppsstämning

Under 2000-talet har upploppsstämning i oroliga områden blivit en del av vardagen. Detta innefattar allt från attacker med grön laser och stenkastning mot poliser och annan blåljuspersonal till uppeldade bilar och fastigheter. Utmärkande för dessa situationer är att polisinsatserna sällan leder till gripna och åtalade förövare, ibland baserat på en riskbedömning att ett gripande leder till ytterligare skadegörelse.

Detta är en felbedömning. Polisen ska i största möjliga utsträckning undvika att backa och ge upp kontrollen över ett område. Agerandet skickar fel signaler om vem medborgarna bör respektera och ha förtroende för – gängen i stället för poliserna.

Sverigedemokraterna skyller inte polisens handfallenhet på de enskilda poliserna utan på ledningen. Det måste därför komma klara signaler ifrån politiskt håll om att polisen ska byta taktik för att upprätthålla lag och ordning när olika former av dialog- och förståelseverksamhet sviktar. Polisen ska få använda de befogenheter som krävs för att skapa trygghet i ett område som brusat upp.

Polisen ska ges möjligheten att använda tårgas, vattenkanoner och möjlighet att kalla in insatsstyrkan när behovet föreligger.

Utökad polisarrest

Framförallt i otrygga områden utsätts poliser för provocerande individer som aktivt försöker hindra dem i deras yrkesutövning. För att motverka detta beteende måste möjligheterna att tillfälligt plocka bort dessa element från gatan utökas. Dels för att skicka signalen att poliser i sin yrkesutövning bör fredas, för att underlätta för poliserna att utföra sitt arbete, men även för att förhindra att en otrygg situation eskalerar till upplopp.

Sverigedemokraterna vill därför utreda en utökad polisarrest där en person ska kunna anhållas även om det inte föreligger skäl för häktning. Beslutet ska kunna fattas av polisbefäl i stället för av åklagare.

Längden på frihetsberövandet bör rimligen inte överstiga 24 timmar för att agera som ett mellansteg mellan ett gripande och anhållande. Ett frihetsberövande som inte överstiger 24 timmar stämmer väl överens med nivån som inte resulterar i ersättning om förundersökningen har avslutats utan att åtal har väckts eller om frikännande dom har meddelats för den brottsmisstanke som frihetsberövandet avsåg, enligt lagen om ersättning vid frihetsberövande och andra tvångsåtgärder (1998:714).

Tillståndsfri kamerabevakning

När det talas om kamerabevakning är det ofta bara ett fåtal användningsområden som lyfts, däribland det brottsförebyggande eller kameror som bevisinsamlare. Men verktyget har fler användningsområden än så. När vi talar om kamerabevakning delar vi därför in det i fem olika faser:

- brottsförebyggande
- operativt/ingripande
- ledning/styrning
- utredning
- underrättelse

En utökad kamerabevakning innebär inte bara att polisen får direkta spaningsuppgifter som leder till att gärningsmännen kan lagföras, det innebär bättre möjligheter att spåra och oskadliggöra gärningsmän vid terrorattacker – något som inte minst framkommit i samband med terrorattacken på Drottninggatan. Det fungerar även som ett verktyg för att styra och organisera det vardagliga polisiära arbetet.

Folkstödet för ökad kamerabevakning är vidare brett därutöver. I en undersökning av Sifo i oktober 2017 ställde sig nittio procent av de tillfrågade ganska eller mycket positiva till övervakningskameror på allmän plats.

Trots de fördelar och det folkliga stödet för kamerabevakning finns det politiska krafter som försöker begränsa polisens möjlighet till det, både när det gäller fasta installationer och mobila kameror som kroppskameror och drönare. Det finns även de som anser att kamerabevakning är en sista åtgärd, när allt annat har misslyckats.

Vi är av åsikten att kameror är ett komplement till övrigt polisarbete, inte ett substitut. Vi ser heller inte att det finns något integritetshinder för att utöka polisens möjligheter till kameraövervakning samt att polisen själva sitter på den kompetens som krävs för att avgöra om det är en nödvändig åtgärd i det enskilda fallet.

Polismyndigheten ska därför inte omfattas av en tillståndsplikt eller anmälningsplikt i kamerabevakningslagen. I stället ska myndigheten upprätta ett register över samtliga kameraövervakningar, detta för att säkerställa att det finns en kontrollfunktion för tillsynsmyndigheten.

Utökad nödvärnsrätt

Som polis finns inte möjligheten att backa undan från en aggressiv angripare.

Möjligheten att använda tjänstevapnet föreligger när de själva eller andra utsätts för svårare våld som kan orsaka allvarlig skada, ett exempel som Polismyndigheten lyfter fram är när en person är beväpnad med kniv eller skjutvapen.

Vid demonstrationer och i utsatta områden har det blivit vanligt att poliserna utsätts för stenkastning som vid en träff kan orsaka livshotande skador. Med anledning av detta föreslår vi att nödvärnsrätten för poliser ska utökas så att en situation inte eskalerar till följd av att polis inte vågar använda rätt steg i våldstrappan.

Rätt att tillfälligt avvisa anmälningar

I dag är poliser skyldiga att behandla anmälan om brott, såväl muntlig som skriftlig, utan uppskov. Undantag är endast om anmälaren uppträder våldsamt eller försvårar att anmälan upptas.

Detta är problematiskt av flera orsaker. Poliser blir ibland tvungna att överge bevakning av vissa brottsbelastade platser (t.ex. vid stökiga krogmiljöer) för att åka och ta emot anmälan ifrån någon som anmäler ett brott som är av mindre betydelse och som kunnat vänta (t.ex. en upptäckt parkeringsskada). Konsekvensen kan i värsta fall bli att allvarliga brått begås, som annars kunnat förhindras av närvarande polis.

Det betyder även att anmälningar av brott som är av mindre betydelser även måste tas emot nattetid, även om de kunde vänta till nästa dag. Ett förfarande som leder till ökade kostnader för Polismyndigheten.

För att effektivisera polisens arbete bör polislagen därför justeras och ge poliser rätt att tillfälligt avvisa vissa typer av anmälningar. Kvälls- och nattetid bör anmälningar om sådana brott som utan skada kan vänta till nästkommande dag hänvisas till ett dagtidsöppet kontaktcenter. Anmälningar om brott av mindre allvarlig karaktär som kan vänta utan förvärrad skada bör också kunna nedprioriteras. Anmälan bör i stället kunna hänvisas till inlämning under annan tid då polisen bedömer att det inte föreligger någon risk för allvarlig brottslighet på annan plats.

Rätt att avvisa anmälningar som inte härrör från brottslighet

Poliser är skyldiga att behandla anmälan om brott även när det gäller sådana företeelser som inte utgör brott. Det kan röra sig om människor som inte är helt tillräkneliga och vill anmäla saker som varken lagstiftningen eller den generelle medborgaren uppfattar som brott. Det kan också röra borttappade föremål och anmälningar som endast rör rena försäkringsärenden. Anmälningar som polisen varken kan eller ska utreda.

Trots att dessa ärenden avskrivs av naturliga skäl så krävs det att anmälas upptas av polisen, att den registreras och sedan behandlas för att kunna avskrivas.

Vi vill att polisen ska kunna avvisa vissa polisanmälningar. Polisanmälningar som ska kunna avvisas är sådana som uppenbart inte utgör brott och som kommer att avskrivas, t.ex. anmälningar om borttappade föremål av mindre värde samt rena försäkringsärenden.

Brottsprovokation

Möjligheterna för polisen att använda brottsprovokation är i Sverige inte reglerat i lag, även om uttalanden från Högsta domstolen gör det tydligt att det inte får nyttjas.

Viss brottslighet är särskilt svår för polis att beivra effektivt. Medan poliser världen över får använda sig av brottsprovokation finns det alternativet inte för svensk polis. Sverigedemokraterna står upp för principen om en rättvis rättegång men menar att viss typ av brottsprovokation inte står i ett motsatsförhållande till detta. Vi bedömer att det finns tillfällen då brottsprovokation bör vara tillåtet. Utredningen Särskilda spaningsmetoder (SOU:2010:103) noterar att det bör kunna användas i vissa fall.

Brottsprovokation bör inte utgöra ett verktyg som polisen använder i all verksamhet men i vissa fall, till exempel vid särskilt svårupptäckt brottslighet såsom till exempel övergrepp mot barn över internet. Dagens Nyheter lyckades identifiera flertalet vuxna som kontaktat vad de trodde var en minderårig i ett sexuellt syfte. En ny utredning bör således tillsättas, med utgångspunkt i att klarlägga vilka brott det finns ett behov av eller värde för att nyttja brottsprovokation.

Visitationszoner

Problematiken med narkotikaförsäljning, skjutningar och sprängningar ökar. Ett verktyg i kampen mot organiserad kriminalitet är att enklare kunna visitera personer som rör sig i områden eller på platser som ofta är belastade av grov kriminalitet. I dagsläget krävs en konkret brottsmisstanke för att kunna visitera personer. Det krävs dock krafttag för

att råda bot på den osäkerhet som biter sig allt fastare i samhället. Således bör möjligheten för åklagare att, på anmodan av Polismyndigheten, besluta om en visitationszon. Så bör ske när polisen märker av en förhöjd brottslighet i ett visst område eller på en viss plats, samt när de har fog att anta att så kommer att ske. Möjligheten att komma åt vapen, narkotika eller andra illegala föremål får anses stå över den smärre olägenhet en kortare visitation kan anses innebära.

Lättade restriktioner för hemliga tvångsmedel

Polisens hemliga tvångsmedel avser främst telefonavlyssning, kameraövervakning och buggning. Dessa är när de väl används alla kraftfulla och effektiva verktyg mot den grova brottsligheten, vilket framgår av regeringens årliga redovisningar och Brottsförebyggande rådets rapporter. Tyvärr omges användningen av dessa av allt för stränga restriktioner.

Den restriktivitet som nuvarande lagstiftning innebär betyder att verktygen mestadels används för att utreda narkotikabrott som har ett högt straffvärde, en alldeles för smal träffyta för att kunna användas effektivt mot den organiserade brottsligheten. Restriktionerna för polisens användning av hemliga tvångsmedel bör lättas upp till en nivå liknande den som råder i Danmark. På grund av Danmarks bättre avvägda lagstiftning kan polisen där använda hemlig teleavlyssning för brott med lägre straffvärde.

Gällande hemlig teleavlyssning och hemlig kameraövervakning vill vi att användningskravet ändras till brott för vilket det inte är föreskrivet lägre än ett års fängelse. För hemlig rumsavlyssning vill vi att användningskravet ändras till brott för vilket det inte är föreskrivet lägre än två års fängelse.

Ljudupptagning vid hemlig kameraövervakning

Ljudupptagning får inte användas vid hemlig kameraövervakning. De skäl som tidigare angetts är att det skulle vara integritetskränkande. Tidigare skrivelser har visat att hemlig kameraövervakning är mindre effektivt än andra tvångsmedel. Skrivelse 2011/12:39 konstaterar att hemlig kameraövervakning bara har varit till nytta i 35 procent av fallen, vilket kan jämföras med 71 procent för hemlig teleavlyssning. För att Sveriges poliser ska ha bättre verktyg bör regeringen arbeta för att nyttoeffekterna av hemlig kameraövervakning motsvarar det för de andra tvångsmedlen. Ett första steg bör vara att tillåta ljudinspelning vid hemlig kameraövervakning.

Lättare att bryta sekretess i offentlighets- och sekretesslagen

Kommuner får ofta inte ge polisen information som hade varit värdefull för deras brottsförebyggande arbete. Sekretessbarriären är särskilt stark när det gäller personer som fyllt 21 år. Finns det inga konkreta brottsmisstankar kan socialtjänsten i dessa fall inte lämna uppgifter till polisen eller Säkerhetspolisen på samma sätt som om det gällde en yngre individ. Det gör att polisen inte kan få reda på ifall socialtjänsten, i en känd extremistisk miljö, har träffat på en person som visat tydliga tecken på radikaliserings eller till och med svurit trohet gentemot en terrororganisation.

Den sekretessbrytande bestämmelsen i offentlighets- och sekretesslagen som gör det möjligt att mellan myndigheter bryta sekretessen kan enligt poliser inte tillämpas i tillräcklig mån. Anledningen är att det inte är uppenbart att intresset av att uppgiften röjs väger tyngre än det intresse som sekretessen ska skydda.

Då det uppenbarligen finns praktiska problem för dem som jobbar med dessa frågor ute i samhället är det vårt ansvar att underlätta arbetet. Presumtionen bör vara att polisens önskemål innebär att intresset av att uppgiften röjs väger tyngre än individens integritetsintresse om det inte är uppenbart att så inte är fallet.

Återinförandet av beredskapspolisen

Innan nedläggningen omfattades Beredskapspolisen av cirka 1500 man som med mycket kort varsel kunde sättas in som förstärkning till den ordinarie polisen. Bara i Stockholmsområdet kunde de vid särskilda händelser sätta in 300 man på under två timmar.

Under den dåvarande polisorganisationen skickade lokala polismyndigheter begäran till Rikspolisstyrelsen om att få använda beredskapspolisen, men utan framgång då en övervägande majoritet av de inkomna ansökningarna avslogs. När beredskapspolisen sedan avvecklades anfördes det låga nyttjandet som ett av skälen, detta trots att det var Rikspolisstyrelsen som själv avslog ansökningarna.

Vid en terrorattack eller större händelse kan det vara helt avgörande att snabbt förstärka numerären för att säkra tryggheten för befolkningen. Med tanke på de kravaller som utspelat sig exempelvis i Husby och andra utanförskapsområden de senaste åren, liksom risken för ytterligare terrorattacker, så tycks behovet vara större än någonsin för en förstärkningsresurs till polisen. Därför bör beredskapspolisen återinföras.

Polisers trygghet

Sveriges poliser gör sitt yttersta för att skydda, vårda och säkerställa tryggheten. Samhället har en skyldighet att ställa upp för dem när de själva blir utsatta för våld, hot och trakasserier – både vid uttryckning, i det vanliga arbetet på polisstationer, samt utanför arbetet.

Enligt en rapport från Polisförbundet från 2017 uppgav sju av tio poliser att utsattheten för hot och våld ökat de senaste åren. 30 procent av de hot- och våldsutsatta har drabbats av sten- eller flaskkastning, en företeelse som inte ens fanns med som svarsalternativ i liknande undersökningar 2008 och 2010. Den mest utsatta gruppen för hot, våld eller trakasserier är ingripandepoliserna där 88 procent av de tillfrågade uppgav att de blivit utsatta för hot.

Det ska aldrig råda någon tvekan om att det inte finns tillräckligt med resurser för att de som utsätts för stenkastning snabbt ska kunna få förstärkning. Det ska heller inte finnas något tvivel bland poliserna att rättsstaten inte gör sitt för att förhindra att de utsätts för hot och våld. Vi har ett ansvar i att upprätthålla en hög nivå av respekt för yrket och dess utövare.

Skärpta straff för attacker mot blåljuspersonal

Bara under det senaste året har en majoritet av poliserna i yttre tjänst drabbats av hot, våld eller trakasserier. De som våldför sig på poliser ska mötas av direkta och kännbara konsekvenser.

Sverigedemokraterna har tidigare föreslagit en ny brottsrubricering för attacker mot blåljusverksamhet. Regeringen har nu lämnat en proposition med detta innehåll. Tyvärr undantas yrkesgrupper som utför arbete av samhällsintresse. Yrkesgrupper såsom ordningsvakter och väktare omfattas inte av förslaget vilket är beklagligt då de utför uppgifter som traditionellt ålagts polismyndigheten. Uppgifter som polismyndigheten tyvärr inte mäktar med då resurser under lång tid inte tilldelats myndigheten i tillräcklig omfattning. Det bör således tillsättas en utredning med syfte att även andra yrkesgrupper som utför delar av samhällets kärnverksamhet, som likt blåljuspersonal arbetar i små grupper långt från undsättning av kollegor om faran är framme.

Även straffen som föreslås är otillräckliga. Minimistraffet för blåljussabotage bör vara fyra år i fängelse då gärningar av den graden riskerar betydande konsekvenser.

Olaga våld eller hot mot polis

Parallellt med kriminalisering av våld och attacker mot blåljusverksamhet är det nödvändigt att rättssamhället även markerar tydligt i första ledet – mot hoten och trakasserier. För att motverka detta bör straffet för våld eller hot mot tjänsteman skärpas. Olaga hot mot polis eller annan blåljuspersonal bör alltid bedömas som grovt brott.

Störande vid polismans ingripande

I dag har en polisman rätt att avvisa eller avlägsna en person från en plats när det är nödvändigt om någon genom sitt uppträdande stör den allmänna ordningen eller utgör en omedelbar fara för denna. Detsamma gäller om det behövs för att en straffbelagd handling ska kunna avvärras.

I dag kan dock personer utan risk för påföljd störa polisens arbete genom att distrahera och förolämpa polispersonal till att avbryta sitt arbete utan några konsekvenser. För att stävja detta beteende ska det finnas en tydlig markering att polisens arbete inte får påverkas. Polisen ska ha befogenhet att redan i ett tidigt skede kunna agera för att säkerhetsställa lag och ordning. I Finland får en polisman som utför ett uppdrag under inga omständigheter störas eller närmas i onödan genom beröring, rop eller på annat sätt störas för att göra det svårare för polisen att utföra sitt uppdrag. Den som inte lyder polismans befallning kan avlägsnas från platsen, gripas och dömas till böter eller fängelse.

13 § Polislagen (1984:387) bör därför utvidgas till att innefatta möjlighet för polis att avvisa, avlägsna och omhänderta personer som medvetet stör eller provocerar polis. Den som distraherar en polis i sitt arbete bör även kunna straffas för störande av polismans ingripande med en ny kriminalisering i brottsbalken.

Kriminalisera flykt från polis

Underlåtenhet att hörsamma polismans befallning om att stanna genom att i stället ta till flykt till fots eller med fortskaffningsmedel bör utgöra en egen brottsrubricering. I de fall sådan flykt äventyrar andras liv och hälsa bör fängelse utdömas.

Skärpt straff för farliga lasrar

Laserstrålning används i dag inom många samhällsområden, t.ex. vid medicinska behandlingar, mätning av luftföroreningar och till konstnärliga och underhållande

tillställningar. En del lasrar är mycket starka och kan ge bestående syn- och brännskador vid felaktig användning. På senare år har man allt oftare kunnat läsa om hur sådana lasrar, i form av s.k. laserpekare, använts för att skada andra människor.

I takt med att tillgången på starka laserpekare som ibland har styrkor över 100 mW ökat har också missbruket av laserpekare ökat. De används, enligt före detta Rikspolisstyrelsen, för att trakassera bland andra privatpersoner, poliser och piloter.

I Sverige krävs tillstånd för att använda lasrar av klass 3B och 4 på allmän plats eller i luftrummet och överträdelse kan resultera i straff enligt strålskyddslagen. Denna reglering har visat sig otillräckligt och problemet är så utbrett att det behövs ytterligare åtgärder.

Straffet för illegal användning av lasrar av sådan beskaffenhet att de är gjorda för att bäras (s.k. laserpekare i fickformat) och med sådan effekt att de kan skada människor bör skärpas. De laserpekare i fickformat, där så kallade gröna lasrar är mest kända, som är mycket kraftiga, har dessutom egentligen bara ett enda användningsområde: att skada synen på människor eller djur. Huruvida användning av sådan laser mot människor ska klassas som synnerligen grov misshandel alternativt försök till synnerligen grov misshandel i de fall personen inte tagit skada bör behandlas i en sådan utredning.

Anledningen till att användning bör klassas som synnerligen grov misshandel är att skador på ögonen är en av de allra mest allvarliga skador man kan få med betydande konsekvenser för resten av livet på dem som blivit skadade. Att sikta med sådana laserpekare mot andra människor har endast som syfte att skada någon annans syn och det kan och bör därmed inte annat än klassas som synnerligen grov misshandel alternativt försök till sådan.

Genom dessa förändringar blir risken och konsekvenserna mycket större för dem som ämnar köpa, inneha eller använda sådana laserpekare.

Lättare för polis att få tillstånd att bära vapen utanför tjänsten

Enligt 28 § i Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om polisens skjutvapen m.m. får det beslutas, om det föreligger synnerliga skäl, att en polisman som är utsatt för allvarligt hot med anledning av tjänsten under ledig tid får bära den tjänstepistol han eller hon tilldelats.

Med anledning av den senaste tidens destruktiva utveckling, finns anledning att lätta på restriktionerna så att fler utsatta poliser får möjligheten att bära sitt tjänstevapen under ledig tid.

Lättare för polis att få skyddade uppgifter

Det har blivit vanligare med poliser, främst de som arbetar i yttre tjänst, som efterfrågar skyddad identitet. Detta till en följd av att de ofta filmas av allmänheten under ingripande. För att säkerställa tryggheten för polisernas och deras familjer bör ett system där skyddad identitet beviljas alla poliser i yttre tjänst som efterfrågar det.

Anonymitet i rapporter som rör organiserad brottslighet

I kampen mot den grova organiserade brottsligheten måste polisernas identitet skyddas i större utsträckning. Senaste året har flera poliser och deras hem blivit mål för attacker utanför tjänst.

Samhället ska aldrig acceptera att barn och anhöriga blir måltavlor när kriminella försöker undgå rättvisan. Det bör därför utredas hur poliser ska kunna anonymiseras vid gripandet av grovt kriminella.

Stärkt rätt till kränkingsersättning

Ersättningen tilldelas offer som utsätts för ett brott som inneburit en allvarlig kränkning. Bedömningen som ligger till grund för hur allvarligt ett brott varit skiljer sig dock beroende på vilken yrkesgrupp offret tillhör. Poliser och ordningsvakter är yrkesgrupper som anses ha bättre förutsättningar än andra att tåla angrepp och lider därför en större risk att inte beviljas kränkingsersättning – som skulle ha beviljats om de utsatts för brottet i ett annat yrke.

Sverigedemokraterna anser att ingen ska behöva utstå våld, hot eller kränkningar i yrkesutövningen och vill därför att rätten till kränkingsersättning för poliser ser över med utgångspunkten att den ska stärkas.

Adam Marttinen (SD)

Katja Nyberg (SD)

Bo Broman (SD)

Henrik Vinge (SD)